3596

61

207

Szafa 32
Półka 12
Fascykół
Okładka
Liczba 21

18877

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

ODDZIAŁ I. SZTABU. GEN.

LICZB. 8620/ORG.

ORGANIZACJA SŁUŻBY INŻYNIERYJNO-SAPERSKIEJ

/na czas pokoju/.

WARSZAWA
dnia 30 sierpnia 1921 r.

3596

61

207

Szafa 32
Półka 12
Fascykół
Okładka
Liczba 21

18877

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

ODDZIAŁ I. SZTABU. GEN.

LICZB. 8620/ORG.

ORGANIZACJA SŁUŻBY INŻYNIERYJNO-SAPERSKIEJ

/na czas pokoju/.

WARSZAWA
dnia 30 sierpnia, 1921 r.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
ODDZIAŁ I.SZT.GEN.Nr.5620/Org.

Warszawa,dnia 30 sierpnia1921.r.

Organizacja Służby Inżynieryjno-Saperskiej /na czas pokoju/.-

W załączeniu zatwierdzona przezemnie w dniu 11 sierpnia 1921.r. na podstawie Art.7-go Dekretu Naczelnego Wodza o administracji siły zbrojnej /M.S.Wojsk. Oddział I.Sztabu Gen.Nr.3500/Org.ex 21./ Organizacja Służby Inżynieryjno-Saperskiej / na czas pokoju/.

Wprowadzenie jej w życie reguluje osobne rozporządzenie MSWojsk.Oddział I.Sztabu Gen.L.7600/Org., traktując o przejściu całej siły zbrojnej do organizacji i etatów pokojowych.

MINISTER SPRAW WOJSKOWYCH:
/-/ SOSNKOWSKI
Generał-Porucznik

Za zgodność:
SZEF ODDZIAŁU I.SZTABU GEN.
Pułkownik Szt.Gen.

Otrzymują:

Minister Spraw Wojskowych	1
Gabinet Ministra	1
Szef Sztabu Gen.i Zastępcy	3
Oddz.I.Szt.Gen.	16
Oddz.II. "	1
" III /w tem dla Centr. Szkół/	30
Oddz.IV. Szt.Gen.	5
" V. "	4
Szef Adm.i Zastępca	2
Oddz.Adm.	3
Wydział Prawny	1
Wydział Przem.Woj.	1
Szef Wojsk Kontr.i.Zastępca	2
Oddz.Kontr.Zestawienia budż	4
" " Wykonania budż	5
" " Adm.	3
Wydział Centr. Wojskowości	1
Komisja dla oprac.przep.rach.	1
Dep.I.	3
Dow.Wybrzeża Morskiego	3
Dow.2-ej Armji	10
Inst.N.W.i W.G.	2
Dep.II.	4
Dep.III	6
Dep.IV	4
Dep.V.	194
Dep.VI.	4
Dep.VII	7
Dep.VIII	3
Dep.IX	2
Dep.X.	3
Dep.Spr.Morskich	3
Biuro Sc.R.Woj	4
6 Inspektorów Armji	6
1 Gen.Inspektor Jazdy	1
Kurja Biskupia	1
Misja Francuska	3
Sekcja Wyzn.Niekat.	1
Wszystkie DOGeny a 50	500
Szkoła Szt.Gen.	5
Zapas	237
R a z e m :	1000egz

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

ODDZIAŁ I.SZT.GEN-.

Nr.8620/Org.

Warszawa,dn.30.VIII.21r.

ORGANIZACJA SŁUŻBY INŻYNIERYJNO-SAPERSKIEJ.

/ Na czas pokoju. /

DZIAŁ I.

Zasady ogólne.

Art. 1. Służba Inżynieryjno-Saperska ma za zadanie:

a/ fachowy nadzór, budowanie,oraz utrzymywanie w należytym stanie objektów fortyfikacyjnych, terenów ćwiczebnych,koszar oraz wszelkich budowli należących do wojskowości,jako też ewent.dróg kołowych i wodnych, i mostów drogowych służących dla wyłącznych celów wojskowych.

b/ Zaopatrywanie wojsk w narzędzia i sprzęt inżynieryjny i saperski,jako też materjały budowlane i wybudhowe.

c/ Zakup i sprzedaż,wynajmowanie /dzierżawy/, czasowe zajęcia,wreszcie wywłaszczanie gruntów i nieruchomości dla potrzeb wojska.

Art. 2. Dla wypełnienia swych zadań służba inżynieryjno-saperska rozporządza specjalnym fachowym personelem i osobnymi zakładami, a mianowicie:

a/ Korpusem oficerów inżynierji i saperów,

b/ oborążymi- saperami jako personelem pomocniczym.

c/ Szeregowymi saperami,przewidzianymi w etatach służby inżynieryjno-saperskiej.

Organizację korpusu oficerów inżynierji i sa-

perów ustala ustawa o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów Wojsk Polskich, tudzież przepisy wykonawcze do niej; organizację chorążych i szeregowych saperów ustala takaż ustawa o chorążych i o szeregowych.

Organizację zakładów służby inżyniaryjno-saperskiej precyzują następne artykuły niniejszego rozporządzenia.

Art. 3. Służbą inżynieryjno-saperską kierują oficerowie korpusu inż.i sap., posiadający dyplom inżynierski.

Pozostały personel oficerski, chorążowie i szeregowi służby inż.i sap., jako też niefachowy personel wojskowy, przydzielony do służby inż.i sap. i personel cywilny, w dyspozycji służby inż. sap. - pełnią rolę organów wykonawczych tej służby.

Art. 4. Służba Inż.-sap. wykonuje swe czynności na podstawie dekretu o administracji siły zbrojnej, a zatem przez osobne swoje organa kierownicze, t.j. Szefów i Kierowników Służby inż.-sap., jak też odrębne swoje zakłady inż-sap., których bliższą organizację ustalają następne artykuły.

Art. 5. Szczegółowy sposób działalności wszelkich czynników służby inż.-sap., ustalają - na podstawie niniejszego rozporządzenia osobne tak ogólne, jak i specjalne fachowe regulaminy i instrukcje.

Art. 6. Formacją macierzystą wszystkich instytucji służby inż.-sap. każdego poszczególnego O.K. jest pułk saperów /względnie jego kadra bacnu zap./ przynależny organizacyjnie do danego O.K.

Jako taki prowadzi on w ewidencji, szkoli i uzupełnia personel sł.inż.-sap.dla wszystkich instytucji służby inż.-sap. swojego O.K. oraz posiada zdeponowany odpowiedni materjał mob.dla tych zakładów,z wyjątkiem mat.mob.techn.,złożonego w Okręgowych Składach Inżynierji.

Art. 7. Odpowiedzialność materjalną personelu służby inż.-sap. z tytułu sprawowania czynności administracyjnych tej służby ustalają osobne ustawy i rozporządzenia wykonawcze do nich.-

DZIAŁ II.

Centralne organa służby inżynieryjno-saperskiej.

Minister Spr.Wojsk. - Szef Deptu Inż.

Art. 8. Ogólne kierownictwo służby inżynieryjno-saperskiej,jako jednej ze służb administracyjnych, w stosunku do całej siły zbrojnej,spoczywa w ręku Ministra Spraw Wojskowych,którego fachowym i odpowiedzialnym doradcą w tej dziedzinie jest Szef Departamentu Inżynierji M.S.Wojsk.

Stanowisko Szefa Departamentu Inżynierji,jego rolę oraz prerogatywy, w stosunku do całokształtu służby Inżynieryjno-Saperskiej,jako też do Szefów Inżynierji i Saperów Okręgów Korpusów w szczególności.ustala rozporządzenie o organizacji M.S.Wojsk.

Główny Zakład Inżynieryjno-Saperski.

/ Etat Nr. 1. /

Art.9. Służba Inżynieryjno-Saperska posiada centralne magazyny, składy i warsztaty, obliczone na potrzeby całej siły zbrojnej, zgrupowane w jednym zakładzie, pod nazwą „ Główny Zakład Inżynieryjno-Saperski " .

Art. 10. Główny Zakład Inżynieryjno-Saperski, jako instytucja centralna, w myśl artykułu 16 dekretu o administracji siły zbrojnej, podlega D-cy tego Okręgu Korpusu, na którego terenie się znajduje, /bezpośrednio Szefowi Inż.-Sap.O.K.Warszawa/ z tem jednak, iż kierownictwo fachowe jego działalnością, jako też dysponowanie zawartością jego składów i magazynów należy wyłącznie do Ministra Spraw Wojskowych.

Formacją macierzystą dla Gł.Z.I.S. jest pułk saperów tego O.K. - na którego terytorjum zakład się znajduje.

Art. 11. Główny Zakład Inżynieryjno-Saperski ma za zadanie zaopatrywanie wojska w sprzęt saperski dla służby lądowej, wodnej i minierskiéj tak dla potrzeb bieżących wojska, jak i w odniesieniu do zapasów mobilizacyjnych; szkolenie majstrów służby inżynieryjno-sap. dla fachowo technicznego nadzoru, konserwacji i reperacji tego sprzętu.

G.Z.I.S. przyjmuje, częściowo wyrabia sam, przechowuje, remontuje i składa części wyposażenia wszelkiego rodzaju materjałów saperskich, prowadzi ogólny nadzór nad wyrabianiem sprzętu saperskie-

go przez krajowe wytwórnie prywatne /przepisy dotyczące wytwórczości wojennej, zostaną ustalone oddzielnie/.

Wreszcie wykonuje rozdział swoich zasobów według rozkazów i dyrektyw Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 12. Główny Zakład Inżynieryjno-Saperski składa się z:

a/ Kierownictwa Zakładu,
b/ Biura Technicznego,
c/ Szkoły majstrów służby inż.-sap.
d/ Składów: służby lądowej
służby wodnej
służby minierskiej.

Składy te dzielą się wewnętrznie na „ mobilizacyjne " i „ potrzeb bieżących ",-

e/ Głównego warsztatu inż.-sap.

Art. 13. Zadaniem poszczególnych części zakładu jest:

a/ Kierownictwo Zakładu: rozdział pracy, oraz ogólne kierownictwo i nadzór administracyjny nad działalnością całego zakładu, jako też normalne agendy Dowództwa wogóle.

b/ Biuro Techniczne: - opracowywanie typów i ulepszeń sprzętu inżynieryjno-saperskiego, oraz opinjowanie wynalazków;

opracowywanie warunków technicznych produkcji, oraz udział w komisjach odbiorczych

w charakterze rzeczoznawcy technicznego;

badanie w odpowiednich laboratorjach próbek materjałów i narzędzi przyjmowanych, oraz perjodyczne badanie materjałów wybuchowych.

c/ Szkoła majstrów służby inż.-sap. szkolenie praktyczne podoficerów sprzętowych i majstrów służby inż.-sap., w zakresie konserwacji, naprawy sprzętu inż. i sap., oraz materjałoznawstwo, z wykorzystaniem w tym celu urządzeń warsztatów.

d/ Składy: magazynowanie, konserwowanie i ekspedjowanie odnośnych materjałów dla potrzeb bieżących, oraz odpowiednie przechowywanie materjału mobilizacyjnego.

e/ Główne warsztaty inż.-sap.: częściowy wyrób, oraz reperacja uszkodzonego sprzętu:

przygotowywanie wzorów i modeli dla fabryk prywatnych, oraz dla celów szkolenia.

Art. 14. Kierownik Głównego Zakładu inż.-sap. posiada wobec podległego mu całego personelu Zakładu prawa dyscyplinarne D-cy pułku.

Kierownik Biura Technicznego, oraz Kierownik Gł. Warsztatu posiadają w stosunku do podległego im personelu prawa dyscyplinarne D-cy baonu, - kierownicy zaś poszczególnych składów, oraz D-ca Szkoły majstrów prawa dyscyplinarne D-cy Komp.

DZIAŁ III.

Służba Inżynieryjno-Saperska w O.K.

Szef Inż.i Sap.Okręgu Korpusu.

Art.15. W myśl Art.13 dekretu o administracji siły zbrojnej działalnością administracyjno-techniczną służby inż.i sap.na całym obszarze każdego Okręgu Korpusu kieruje Szef Inżynierji i Saperów O.K.,wchodzący w skład Kwatery Głównej O.K.

Art.16. Stosunek jego do D-cy O.K.,do Ministra,do formacji wojskowych wogóle,oraz do Wojsk Saperskich,instytucji i zakładów służby inż.i sap. w szczególności,ustala rozporządzenie o organizacji Kwatery Gł.O.K./M.S.Wojsk.O.I.Szt.Gen.L.8590/Org. ex 1921.r./

Art.17. Jako kierujący administracyjną i techniczną stroną działalności służby na całym obszarze O. K.,Szef Inż.i Sap.ma w swej dyspozycji:

a/ Kredyty budżetowe,przekazane mu przez Ministra w myśl Art.10. dekretu o administracji siły zbrojnej.

b/ Odpowiedni personel,stanowiący Szefostwo Inż.i Sap.O.K.,jako swój bezpośredni aparat pracy.

c/ Bezpośrednio podległy mu Okręgowy Skład Inż.i Sap.,stacjonujący na terenie danego O. K.,oraz

d/ bezpośrednio podległych mu kierowników Rejonów Inż.i Sap.

Pozatem w myśl rozp.o d-cach i kwaterach

głównych wyższych jednostek siły zbrojnej - Szefowi Inż.i Sap.O.K. , jako równoczesnemu Szefowi broni,podlega d-ca pułku saperów,dyslokowanego na obszarze danego O.K.

Art.18. Szczegółowy zakres działania,prawa, obowiązki i odpowiedzialność Szefa Inż.i Sap.O.K.oraz organizację i etat Szefostw Inż.i Sap.O.K. ustala rozp. M.S.Wojsk.O.I.Szt.Gen.L.8590/Org.o organizacji Dowództwa O.K.

Okręgowy Skład Inżynieryjno-sap.

/ Etat Nr.2. /

Art. 19. W każdym O.K. istnieje jeden Zakład służby inż.sap.,podlegający bezpośrednio Szefowi Inż.i Sap. O.K. i noszący nazwę „ Okręgowy Skład Inżynieryjno-Saperski" , oznaczony rzymską cyfrą odpowiadającą numeracji danego O.K.

Art.20. Okręgowy Skład Inżynieryjno-Saperski jest miejscem zdeponowania materjałów i narzędzi saperskich,fortyfikacyjnych,budowlanych i wybuchowych, oraz środków pomocniczych do robót wybuchowych i minierskich dla potrzeb bieżących O.K. - i dla zajęć praktycznych w czasie pokojowym,oraz posiada kompletne zapasy mobilizacyjne tych materjałów dla O.K.,uzupełniane zasadniczo drogą przez Gł.Zakład Inż.-Sap.

Art. 21. Okręgowy Skład Inż.-Sap.dzieli się,wewnętrznie na Skład materjałów służby lądowej,oraz Skład materjałów minierskich /dzielące się ze swej strony

na składy „mobilizacyjny" i „potrzeb bieżących"/ - pozostające pod rozkazami kierownika Okr. Składu Inż.- Sap., który posiada w stosunku do podległego mu personelu prawa dyscyplinarne D-cy komp.

DZIAŁ IV.

Rejony Inżynieryjno-Saperskie.

Art. 22. W myśl Art.14. dekretu o administracji siły zbrojnej,każdy Okręg Korpusu dzieli się na 2 do 5 Rejonów Administracyjnych służby inż.-sap.,w zależności od warunków terenowych, ilości objektów fortyfikacyjnych i koszarowych.

Ilość Rejonów Administracyjnych służby inż.-sap.i ich granice ustala rozp.M.S.Wojsk.O.I. Szt.Gen.L.7600/Org.,o przejściu siły zbrojnej z organizacji wojennej na pokojową.

Rejony Inż.-Sap. oznaczone są nazwą miejscowości,siedziby odnośnego Kierownika Rejonu inż. sap.

Art. 23. W każdym Rejonie Inż.-Sap.działalnością administracyjną i techniczną służby inżynieryjno-saperskiej kieruje „Kierownik Rejonu inżynieryjno-saperskiego".

Siedziby Kierowników Rej.Inż.-Sap. ustala również rozp.M.S.Wojsk.O.I.Szt.Gen.L.7600/Org.

Art. 24. Kierownik Rejonu Inż.-Sap.posiada w swej dyspozycji: odpowiedni etatowy personel,jako swój aparat pracy, który łącznie z nim stanowi „Kierownictwo Rejonu inżynieryjno-saperskiego".

W skład Kierownictwa Rej.wchodzi także pewien etatowy personel,przewidziany dla podręcznego składu narzędzi i materjału bud.-fort.:

a/ dla własnych potrzeb bie:ących kierownictwa,

b/ dla potrzeb formacji wojskowych,rozlokowanych w danym Rejonie,

c/ zawierającego pewien zapas tego materjału dla zwiększonej pracy Kierownictwa Rej.na wypadek mobilizacji i w czasie wojny, /specjalnie w rejonach obozów warownych/,

d/ oraz ewent.zapas mob.materjału inż.sap.pewnych formacji polowych.

W stosunku do tego podległego sobie personelu Kierownik Rej.-Sap.posiada prawa dyscyplinarne D-cy samodzielnego baonu.

Art.25. W uwzględnieniu dwóch zasadniczych działów Służby Inżynieryjno-Saperskiej,a mianowicie fortyfikacji i budownictwa istnieją dwa typy Kierownictw Rejonów Inż.-Sap.: w jednym z nich przeważa element fortyfikacyjny,w drugim budowlany.Pierwsze z nich ustanowione są w tych Rejonach,w których istnieją obozy warowne,/etat Nr.3./-drugie,o przeważającym charakterze budowlanym,we wszystkich innych Rejonach. /Etat Nr.4./

Art.26. Do zakresu działania Kierownika Rej.Inż.-Sap. należy:

a/ Ewidencja wszystkich budynków i gruntów, nale:ących do wojskowości,fortyfikacji,dróg kołowych i wodnych,mostów drogowych,w obrębie danego Rejonu.

b/ Stały nadzór i konserwacja wyżej wspomnianych objektów wojskowych.

c/ Kierownictwo robót stałych, lub większych czasowych, związanych z wyżej wymienionymi objektami wojskowymi.

d/ Wnioski na budowę nowych objektów, oraz ewentualne kierownictwo i nadzór nad tą budową.

e/ Remont, konserwacja i przeprowadzenie nowych urządzeń i instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych, elektrycznych, centralnego ogrzewania itp.

f/ Utrzymywanie w należytym stanie i komplecie ewent. zapasów swojego podręcznego składu narzędzi i materjału.

g/ Wykonywanie wywiadów i studjów fortyfikacyjnych i budowlanych.

h/ Sporządzanie projektów, planów i kosztorysów dla wyżej wskazanych robót.

i/ Stały nadzór i inspekcja stanu objektów koszarowych, jako też ich konserwacji przez zajmujące je formacje wojskowe.

j/ Zatwierdzenie kontraktów na dzierżawy objektów nieruchomych, niezbędnych dla wojska.

k/ Zestawianie budżetu w swoim zakresie, oraz dysponowanie przyznanymi kredytami.

Art.27. Kierownik Rejonu Inż.-Sap. w myśl Art.14. dekretu o administracji siły zbrojnej oraz Art.17. niniejszego rozporządzenia podlega Szefowi Inż. i Sap. O.K.

Niezależnie od tego kierownicy tych Rejonów Inż.-Sap.w obrębie których znajdują się obozy warowne podlegają pod względem garnizonowo-lokalnym i w sprawach rozlokowania formacji wojskowych w samym obozie war. Komendantowi odnośnego obozu war.

Art. 28. Kierownicy Rejonów Inż.-Sap.korespondują bezpośrednio z Szefem Inż.i Sap.O.K.,od którego otrzymują wszelkie rozkazy i instrukcje,oraz z formacjami wojskowemi,zajmującemi objekty koszarowe w danym Rejonie,udzielając im fachowych instrukcji i wskazówek odnośnie konserwacji i utrzymywania w należytym stanie zajmowanych przez nie objektów,oraz udzielając im kredytów i sprawdzając użycie wydatkowanych sum,przyznanych na konserwację budynków,i na prowadzenie we własnym zakresie drobnych remontów i innych robót.

Kierownicy Rejonów Inż.i Sap.mogą się znosić bezpośrednio z miejscowemi cywilnemi władzami administracyjno-politycznemi I-ej instancji,wzgl.z ich fachowymi organami.

Kierownik Rejonu Inż.-Sap.,na którego terytorjum znajduje się obóz war., ma obowiązek informowania Komendanta obozu war. na jego żądanie o wszelkich wydanych zarządzeniach i zaszłych zmianach w sprawach bud.fort.odnośnie danego obozu war.,tudzież przedkładania mu w razie potrzeby /względnie żądania/, swojej korespondencji na zewnątrz w sprawach,odnoszących się ściśle do obozu warownego.

Art.29. W wapadkach konfliktów między formacjami wojsk. a Kier.Rej.Inż.-Sap.,instytucją decydującą jest D-ca O.K.,do którego odnoszą się d-cy odnośnych formacji wojskowych,oraz Kier.Rej. Inż. -Sap.w ustanowionej dla nich drodze służbowej.

DZIAŁ V.

Służba Inżynieryjno-Saperska w Oddziałach i Zakładach wojskowych.

Art.30. Wszystkie formacje wojskowe,zajmujące na stałe budynki rządowe,wydzielają ze swego personeluspecjalnych oficerów /podoficerów/ do administracji budynków,którzy są odpowiedzialni przed swym D-cą za należyte używanie i konserwację zajmowanych przez odnośną formację objektów,a także kierują bezpośrednio wykonaniem drobnych robót budowlanych, uskutecznianych przez same formacje wojskowe.

Art.31. Te formacje wojskowe,które w zajmowanych przez siebie objektach posiadają specjalne urządzenia,dla eksploatacji których potrzebny jest stały personel techniczny /centralne ogrzewanie,specjalne stacje elektryczne,wodociągowe itd./, najmują odpowiedni personel kontraktowo za akceptacją Kierownika Rejonu Inż.-Sap.

Personel ten podlega oficerowi administrującemu budynkami.

Art.32. Oficer /podoficer/ administrujący budynkami może otrzymywać bezpośrednio od Kier.Rej. Inż.-Sap.fachowe wskazówki i instrukcje co do kon-

serwacji i utrzymywania zajmowanych przez daną formację objektów, jako też co do przeprowadzenia drobnych remontów w zakresie własnym danej formacji, jednak nie może to naruszać w niczem podległości oficera administrującego budynkami swemu d-cy.

Art.33. Szczegółowe normy odnośnie ustanawiania oficerów administrujących koszarami w zależności zarówno od wielkości danej formacji wojskowej, jak i zajmowanych przez nią budowli - tudzież szczegóły stosunku jego do Kierownika Rejonu Inż.-Sap. ustalą osobne instrukcje w myśl Art.5. niniejszego rozporządzenia.

Etat Głównego Zakładu Inżynier.-sap. Nr 1.

Wyszczególnienie	Oficerowie	Chorążowie	Szeregowi: St. sierżanci	sierżanci	Plutonowi	Kaprale	St. szeregowy	Szeregowcy	Konie: St. majstrzy kuźni	Majstrzy -"-	Mł. majstrzy -"-	Podmajstrzy -"-	Suma	Siły cywilne	Wierzchowe	Taborowe	Suma	Wozy	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Dierownik /gen. bryg.	1							2a					2		1		1		a/ 1 ordynans osobisty
Zastępca kierownika /płk./	1							1c					1		1		1		1 — "— do konia, który obsługuje zarazem konia zastępcy kierownika
Kancelarja:																			b/ ordynans osobisty
Dierownik /por.-ppor. of. adm./	1																		c/ maszynistka IX-XII st. sł.
Pisarze /szereg. kanc. adm./				1	1	1							3	1c					d/ 1 ref. ewidencji i nakazów
Goniec kancelaryjny								1					1						1 —"— transportowy
Wydział materjałowy:																			e/ 1 ref. służby lądowej
Dierownik /kpt./	1																		1 —"— wodnej
Referenci /por.-ppor./ d/	2																		1 —"— minerskiej
Dierownik kancelarji		1																	1 —"— materjałoznawstwa zarazem kierownik laboratorjum mechanicznego
Pisarze /szereg. kanc.-adm./				1	1	2							4						f/ IX-XI st. sł.
Gońcy kancelaryjni								2					2						g/ wykwalifikowani pozatem ilość robotników niewykwalifikowanych według potrzeby na dniówkę
Oddział techniczny:																			h/ Σ - XI st sł
Dierownik /ppłk./	1							1b					1						
Referenci /mjr., 3 kpt./ e	4							1e					1						
Kreślarze					1			2	1	1			5						
Pisarze /szereg. kanc.-adm./					1		1						2	1c					
Goniec kancelaryjny								1					1						
Laboratorjum mechaniczne:																			
Laborant /kpt./	1																		
Szeregowi pomoc. laboranta						1		2					3						
Laboratorjum chemiczne:																			
Dierownik /kpt./	1																		
Laborant pyrotechnik /chor. uzbr./		1																	
Sereg. pomocnicy laboranta						1		2					3						
Szkoła majstrów Inżynierji:																			
Komendant /kpt./	1																		
Oficer instruktor /por.-ppor./	1																		
Szeregowi instruktorzy									2				2						
Pisarz /szereg. kanc.-adm./							1						1						
Komisja Gospodarcza:																			
Oficer kasowy /kpt. of. adm./	1																		
Podofic. rachunk. /szereg. gosp./			1		1								2						
—"— prowiant. i mund. —"—				1	1								2						
Pisarze /szereg. kanc.-adm./							1	2					3						
Skład mater. służby lądowej:																			
Dierownik /kpt./	1																		
Oficerowie magazynowi		3																	
Szeregowi			1	3	5	5	8	12					34						
Rachmistrz i pomocnik														2f					
Robotnicy														6g					
Woźnica i wóz								1					1			2	2	1	
Skład mater. służby wodnej:																			
Dierownik /kpt./	1																		
Oficerowie magazynowi		3																	
Szeregowi				1	2	4	5	11					23						
Rachmistrz i pomocnik /szereg. gosp./						1							1	1f					
Robotnicy														4g					
Woźnica i wóz								1					1			2	2	1	
Skład mater. służby minerskiej:																			
Dierownik /kpt./	1																		
Oficerowie magazynowi		2																	
Szeregowi				1	2	2	1	3					9						
Rachmistrz i pomocnik														2f					
Robotnicy														2g					
Woźnice i wozy								2					2			4	4	2	
Główny Warsztat Inżynieryjny:																			
Dierownik /ppłk./	1							1b					1						
Zastępca dierownika /mjr./	1							1b					1						
Dierownik kancelarji /kpt./	1																		
Rachmistrz i pomocnik														2f					
Kreślarze						1		1			1		3						
Pisarze /szereg. kanc.-adm./				1	1	2		2					6	1g					
Magazynierzy				1			1						2						
Goniec kancelaryjny								1					1						
I Dział drzewny:																			
Dierownik									1				1						
Warsztat stolarsko-ciesielski																			
Dierownik									1				1						
Rzemieślnicy przy piłach i obrabiark.							2	5		1	1	1	10	4g					
Cieśle i stolarze						1	2	6		1	1	1	12	6g					
Stelmacharnia																			
Dierownik									1				1						
Stelmachowie							1	3		1	1	1	7	6g					
Ślusarnia																			
Dierownik									1				1						
Mechanik - palacz												1	1						
Robotnicy								2					2	4g					
Tartak																			
Dierownik									1				1						
Mechanik												1	1						
Robotnicy								2					2	4g					
Uczniowie														6					

II Dział mechaniczny:																				
Kierownik									1				1							
Warsztat ślusarsko-tokarski																				
Kierownicy /1 ślusarz 1 tokarz/									2				2							
Rzemieślnicy przy obrabiarkach							2		1	1	1	5	3	2						
Monterzy i ślusarze						1	3		1	1	1	7	6	9						
Warsztat kowalski																				
Kierownik									1				1							
Kowale						1	3			1	1	6	4	2						
Warsztat kotlarsko-blacharski																				
Kierownik									1				1							
Kotlarze i blacharze						1	3		1	1	1	7	4	9						
Spawacze							2				1	3	1	9						
Uczniowie													6							
Odlewnia, kotłownia i narzędziarnia:																				
Kierownik							1	1				1								
Rzemieślnicy przy formie i piecu							1				1	2	2	9						
—"— przy kartowaniu							1				1	2	1	9						
Ślusarze narzędziowi											1	1	1	9						
III Dział malarsko-lakiern.:																				
Kierownik								1				1								
Malarze i lakiernicy						1	3		1			5	3	2						
IV Dział powroz.-rymarski:																				
Kierownik /1 powroźnik 1 rymarz/								2				2								
Powroźnicy						1	3				1	5	3	9						
Rymarze						1	2				1	4	2	9						
V Modelarnia:																				
Kierownik								1				1								
Stolarze-modelarze							2			1	1	4	2	9						
VI Podręczny skład mat. surowych:					1		2					3								
VII Podręczny skład instr. i narzędzi:					1		2					3								
VIII Centrala maszynowa:																				
Elektromonter i pomocnik					1		1					2								
Palacz i —"—							1				1	2								
Maszynista i —"—							1			1		2								
Woźnice i wozy							5					5					10	10	5	
D-two Kompanji Sztabowej:																				
D-ca /kpt./	1																			
Oficerowie komp. /por.-ppor., chor./	1	1																		
Pisarze /szereg. kanc. - adm./						1	1					2								
Sierżant szef.			1									1								
Podoficerowie funkc.					3							3								
Rzemieślnicy						2	2					4								
Kucharze						1	1					2								
Woźnice i wozy							2					2					4	4	2	
Razem:	24	11	3	10	16	27	33	114	18	8	10	17	256	90	2	22	24	11		

N2.

ział Okręgowego Składu Inż-sap.

Wyszczególnienie.	Oficerowie.	Chorążowie i urzędnicy.	Szeregowi.						Konie.		Razem.	Uwagi.
			Sz. szeregowy.	Szeregowy.	Kapral.	Sł. saperzy.	Szeregowy.	Ludzie.	Wierzchowe.	Juczne.		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
Kierownik (mir.-kpt.)	1						1a	1.				a/ordynans osobisty, jeżli kierownikiem jest mjr.
Pisarze			1		1			2.				b/Ilość zależna od potrzeby.
Goniec kancelaryjny							1	1.				
Skład materjałów st. lądowej:												
Kierownik (kpt.-ppor.)	1											
Zastępca		1										
Szeregowy magazynowy				1				1.				
Pisarze						2		2.				
Robotnicy cywilni b/												
Skład minerski:												
Kierownik (kpt.-ppor.)	1											
Zastępca				1				1.				
Laborant-pyrotechnik (chemik)		1										
Pisarze						2		2.				
Woźnice i woź.							1	1.	2	2.	1	
Razem:	3.	2.	1.	2.	1.	4.	3.	11.	2.	2.	1.	

Etat Kierownictw. rejonów inżynier.-sap. - Toruń i Grudziądz. N3

Wyszczególnienie	Oficerowie	Chorążowie	szeregowi: Sierżanci	Plutonowi	Kaprale	St. Saperzy	Saperzy	St. majstrzy wod.	Majstrzy —"—	Suma	Siły cywilne	konie: Wierzchowe	Taborowe	Suma	Bryczki i powozy	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Kierownik /płk./	1						1a			1		1		1		a/ ordynans osobisty
																b/ maszynistka $\bar{I}$ - $\bar{XI}$ st. sł.
Referat fortyfikacyjny /mjr./	1						1a			1		1		1		c/ $1\bar{X}$ - $\bar{X}$ st. sł
																d/ $\bar{VII}$ - $\bar{VIII}$ —»—
Referat budowlany /kpt./	1											1		1		e/ $\bar{X}$ - $\bar{XI}$ —»—
Oficer techniczny /kpt.-ppor./	1											1		1		f/ $\bar{XI}$ - $\bar{XII}$ —o—
Kreślarze					1			1	1	3						
Kancelarja:																
Kierownik /por.-ppor. of. adm./	1															
Zastępca		1														
Pisarze /szereg. kanc.adm./			1	1	1					3	1a					
Goniec kancelaryjny							1			1						
Oddział kasowy i buchalteryjny:																
Oficer kasowy /por.-ppor. of. adm./	1															
Podoficer rachunkowy /szereg. gosp./			1							1						
Buchalter											1a					
Pisarz						1				1						
Woźnica i wóz							1			1			2	2	1	
Ordynansi do koni							2			2						
Razem	6	1	2	1	2	1	6	1	1	14	2	4	2	6	1	
Odcinki dla Torunia																
Oficerowie odcinkowi /por.-ppor./	2											2		2		
Geometra											1a					
Wałmistrze											4a	4		4		
Dozorcy											20f					
Gajowi											1					
Ordynansi do koni							3			3						
Razem dla Torunia	8	1	2	1	2	1	9	1	1	17	28	10	2	12	1	
Odcinki dla Grudziędza																
Oficerowie odcinkowi /por.-ppor./	2											2		2		
Geometra											1a					
Wałmistrze											10a	10		10		
Dozorcy											28f					
Gajowy											1					
Ordynansi do koni							6			6						
Razem dla Kierownictwa rejonu Grudziądz	3	1	2	1	2	1	12	1	1	20	42	16	2	18	1	

Etat Kierownictwa rejonu inżyn.-sap. = Przemyśl N3b

Wyszczególnienie	Oficerowie	Chorążowie	Szeregowi: Sierżanci	Kaprale	St. saperzy	Saperzy	St. majstrzy (ś)	Suma	Siły cywilne	Konie: Wierzchowe	Taborowe	Suma	Bryczki i paw	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Kierownik /płk.-/	1					1a		1		1		1		a/ ordynans osobisty
Referat fortyfikacyjny /mjr./	1					1a		1		1		1		b/ maszynistka IX-XII st. sł.
Referat budowlany /kpt./	1									1		1		c/ I-IX st. st.
Oficer techniczny /por.-ppor./	1									1		1		d/ VIII-VII — " —
Dreślarze				1			1	2						e/ XI-X — " —
														f/ XII-XI — " —
Kierownik kancelarji		1												
Pisarze /szereg. kanc.-adm./			1	1				2	1b					
Goniec kancelaryjny						1		1						
Oddział kasowy i buchalteryjny:														
Oficer kasowy /por.-ppor. of. adm./	1													
Podoficer rachunkowy /szereg. gosp./			1					1						
Buchalter									1c					
Pisarz					1			1						
Woźnica i wóz						1		1			2	2	1	
Ordynansi do koni						2		2						
Odcinki:														
Oficerowie odcinkowi /1 kpt., 3 por.-ppor./	4									4		4		
Geometra									1d					
Watmistr									6e	6		6		
Dozorcy									21f					
Gajowy									1f					
Ordynansi do koni						5		5						
Razem:	9	1	2	2	1	11	1	17	31	14	2	16	1	

Etat Kierownictw rejonów inżyn.-sap. = Kraków, Poznań, Brześć Lit. N3c

Wyszczególnienie	Oficerowie	Chorążowie	Szeregowi						Konie				Bryczki i powozy	Uwagi
			Starszy	Kaprale	Sf saperzy	Saperzy	Sf majstrzy	Suma	Siły cywilne	Wierzchowe	Taborowe	Suma		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Kierownik [płk.]	1					1a		1		1		1		a/ ordynans osobisty
Referat fortyfikacyjny [mjr.]	1					1b		1		1		1		b/ maszynistka IX - XII st. sł.
Referat budowlany [kpt.]	1									1		1		c/ IX - X st. sł.
Oficer techniczny [por.-ppor.]	1									1		1		d/ VII - VIII — " —
Kreślarze				1			1	2						e/ X - XI — " —
														f/ XI - XII — " —
Kierownik kancelarii		1												g/ dla rej. Poznań 18 dozorców
Pisarze [szereg. kanc. - odm.]			1	1				2	1c					h/ — " — — " — 3 gajowych.
Goniec kancelaryjny						1		1						
Oddział kasowy i buchalter.														
Oficer [por.-ppor. of. adm.]	1													
Podof. rachunkowy [szereg. gosp.]			1					1						
Buchalter									1d					
Pisarz					1			1						
Woźnica i wóz						1		1			2	2	1	
Ordynansi do koni						2		2						
Odcinki:														
Ofic. odcinkowi [kpt.-por.-ppor.]	2									2		2		
Geometra									1e					
Watmistrze									4e	4		4		
Dozorcy g/									32f					
Gajowy h									1f					
Ordynansi do koni						2		2						
Razem	7	1	2	2	1	8	1	14	40	10	2	12	1	
Dla rej. inż. Poznań:	7	1	2	2	1	8	1	14	28	10	2	12	1	

N 3 D

...at Kierownictw Rejonów Inżynier. - sap. = Modlin, Dęblin i Równe

Wyszczególnienie.	Oficerowie.	Urzędnicy.	Szeregowi.						Cywilni.	Konie.			Bryczki.	Uwagi.
			Szeregowi.	Kaprale.	St. saperzy.	Saperzy.	Mł. mistrzowie.	Razem.		Wierzchowe.	Zaprzęgowe.	Suma.		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Kierownik /ppłk. mir./	1.					1a		1.		1		1.		a/ ordynans osobisty.
Referat fortyfikacyjny /kpt./	1.									1		1.		b/ maszynistka X - XII st. sł.
Referat budowlany /kpt./	1.									1		1.		c/ X - XI st. sł.
Oficer techniczny /por.-ppor./	1.									1		1.		d/ VII - VIII st. sł.
Kreślarze				1			1	2.						e/ XI - XII st. sł.
Kierownik Kancelarji		1.												f/ XI - XIII st. sł.
Pisarze			1	1				2.	1b					g/ dla rejonu Dęblin 12 dozorców.
Goniec kancelaryjny						1		1.						h/ dla rejonu Dęblin gajowy odpada.
Oddział gosp. i buchalteryjny														
Oficer gosp./por.-ppor. of. adm./	1.													
Podoficer rachunkowy /Sier. gosp./			1					1.						
Buchalter									1c					
Pisarz					1			1.						
Woźnica i woź						1		1.			2	2.	1.	
Ordynansi do koni						2		2.						
Odcinek:														
Oficer odcinkowy /por.-ppor./	1.									1		1.		
Geometra									1d					
Wachmistrze									2e	2		2.		
Dozorcy 8h									20f					
Gajowy h/									1g					
Ordynans do koni						1		1.						
Razem.	6.	1.	2.	2.	1.	6.	1.	12.	26.	7.	2.	9.	1.	
Dla rejonu inż. Dęblin. Razem:	6.	1.	2.	2.	1.	6.	1.	12.	17.	7.	2.	9.	1.	

N3. E.

Etat Kierownictw Rejonów Inżynier.-sap. Grodno: Ossowiec

Wyszczególnienie.	oficerowie.	Szeregowi: Starszyzna.	Podoficerowie.	Kaprale.	Szer. specjalny.	Sapery.	Majstry konst.	Szeregowi: Razem.	Konie: Siwe m. i ż.	Konie: Wierzchowe.	Konie: Pociągowe.	Konie: Razem.	Bryczki.	Uwagi.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Kierownik (mjr.)	1.					1a		1.		1		1.		a/ ordynans osobisty.
Referat fortyfikacyjny (kpt.)	1.									1		1.		b/ maszynistka IX - XII st. sz.
Referat budowlany (kpt.)	1.									1		1.		c/ IX - X st. sz.
Oficer techniczny (por.-ppor.)	1.									1		1.		d/ VII - VIII st. sz.
Kreślarz							1	1.						e/ X - XI st. sz.
Pisarze		1		1				2.	1b					f/ dla Ossowca dodaje się razem 15.
Goniec kancelaryjny.						1		1.						g/ XI - XII st. sz.
Oddział kasowy i buchalteryjny														h/ dla Ossowca zamiast 3 tylko 1.
Oficer kasowy (por.-ppor. of. adm.)	1.													
Podoficer rachunkowy (starszy sapr.)			1					1.						
Buchalter									1c					
Pisarz					1			1.						
Woźnica i wóz						1		1.			2	2.	1.	
Ordynansi do koni						2		2.						
Odcinki:														
Oficer odcinkowy (por.-ppor.)	1.									1		1.		
Geometra									1c					
Woźmistrz									1c	1		1.		
Dozorcy f/									12d					
Gajowy h/									3d					
Ordynansi do koni						2.		2.						
Dla Grodna: razem=	6.	1.	1.	1.	1.	7.	1.	12.	19.	6.	2.	8.	1.	
Dla Ossowca: razem=	6.	1.	1.	1.	1.	7.	1.	12.	20.	6.	2.	8.	1.	

Katowicki

Stat Kierownictwa Rejonu Inżynier.-sap. = /normalnego/ — N 4.

Wyszczególnienie.	Oficerowie.	Szeregowi.								Siły czynne.	Konie.			Wozy.	Uwagi.
		Ł. szeregowi.	Kaprale.	Plutonowi.	Ł. kaprale.	Ł. sapersi.	Sapersi.	Ł. mistrzowie.	Suma.		Wierzchowe.	Taborowe.	Suma.		
	1	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Kierownik /ppłk.-mjr./	1						1[2]		1.		1		1.		a/ordynans osob.-37 p.
Referat fortyfikacyjny /kpt./	1										1		1.		b/ XII - XII 57. SZ.
Referat budowlany /kpt./	1										1		1.		c/ XII - XII 57. SZ.
Oficer techniczny /por.-ppor.	1										1		1.		d/ XII 57. SZ.
Kreślarze					1			1	2.						
Pisarze			1		1				2.	1[1]					
Goniec kancelaryjny							1		1.						
Oddział kasowy i buchalteryjny:															
Oficer kasowy /por.-ppor.of. adm./	1														
Podoficer rachunkowy/sier.-gosp./			1.						1.						
Buchalter										1[1]					
Pisarz						1.			1.						
Kierownik składu		1							1.						
Magazynierzy				3.	1				4.						
Stróże										3[2]					
Woźnica i woź.							1		1.			2	2.	1.	
Ordynansi do koni							2		2.						
Razem:	5.	1.	1.	4.	3.	3.	1.	5.	1.	16.	5.	4.	2.	6.	1.

BIBLIOTEKA NAUKOWA WAP
2878/3